

Project Noordwest Natuurkern: initiëren van duurzame duindynamiek in kustduinen

Onderdeel van Life Project Dutch Dune Revival

Veldwerkplaats Duurzame Duindynamiek

15 november 2016

Door Marieke Kuipers, PWN

Velsen-Noord

IJmuiden

NW
natuurkern

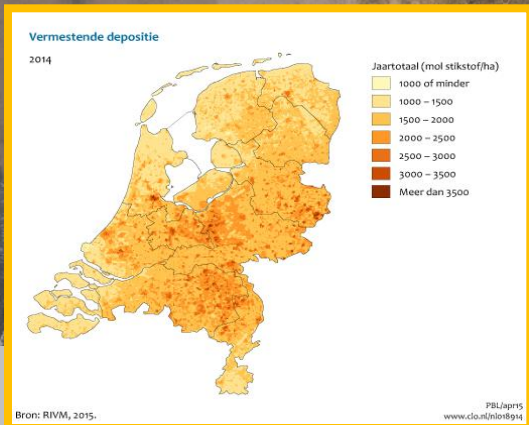
Bloemendaal

Haarlem

Zandvoort

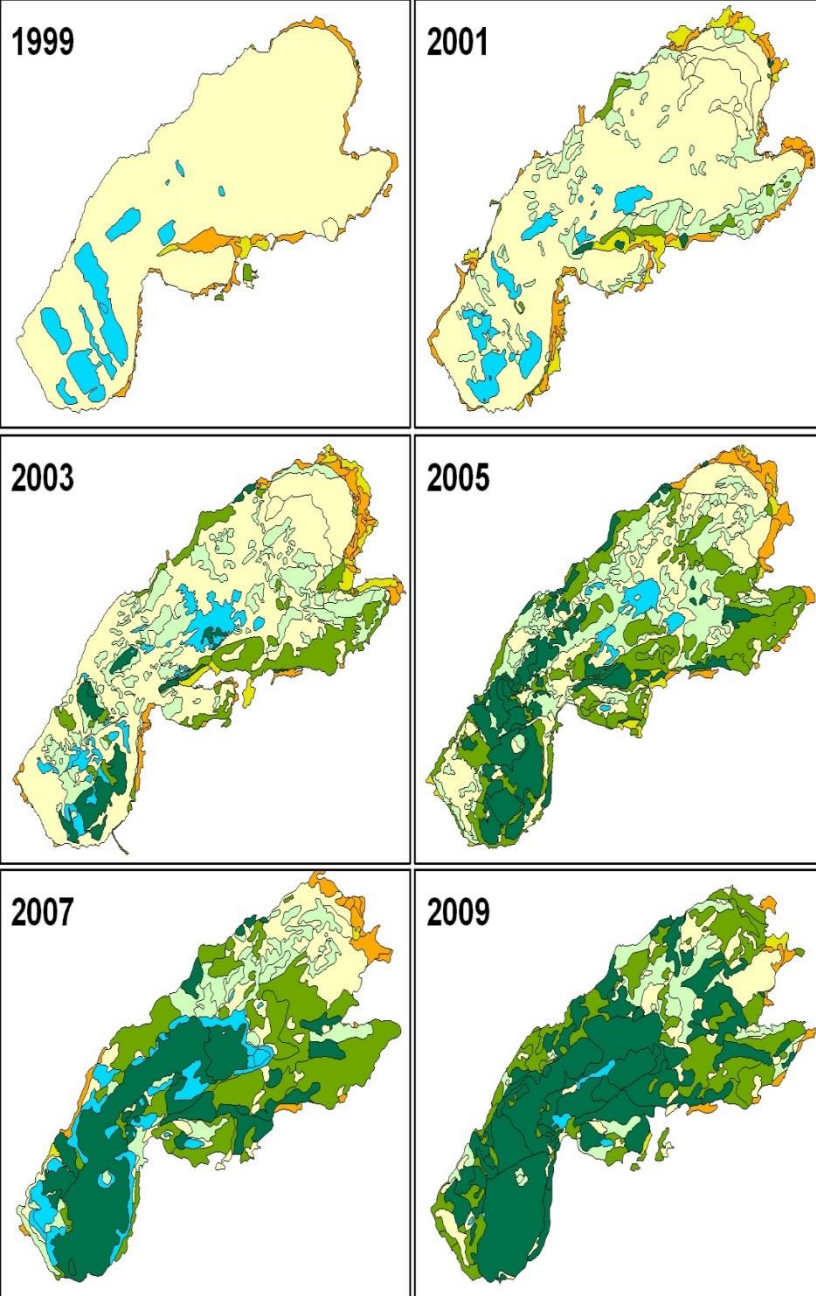
SEP - 6, 2015 12:33

Tijdperk van nieuw duinbeheer: dynamisch duinbeheer

Reactiveren tot wandelende duinen

Lessen grootschalige verstuivingsprojecten

1. Minstens 10 jaar actief
2. Stabilisatie na paar jaar
3. Worteluitlopers remmen
4. Opvolgbeheer nodig
5. Nieuwvorming valleien

Legenda Gegeneraliseerde Dynamiek Verlaten Veld 1999-2009

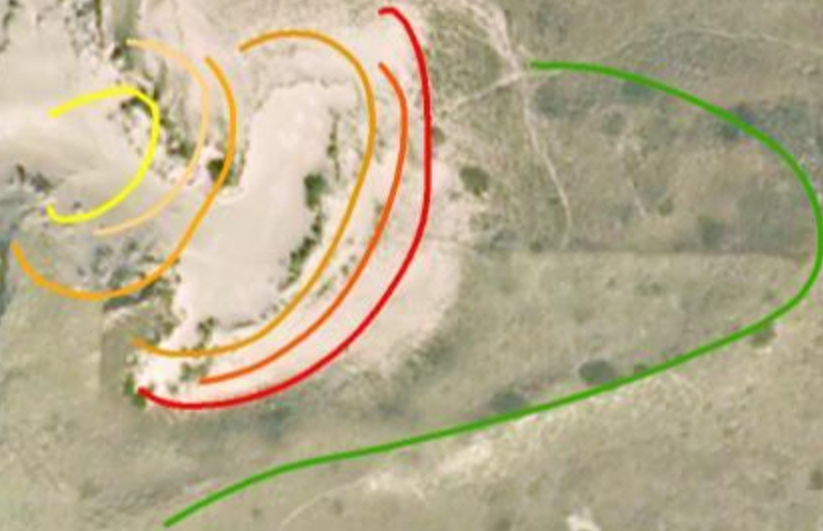
Aa Ab O Sa Sb Sc V

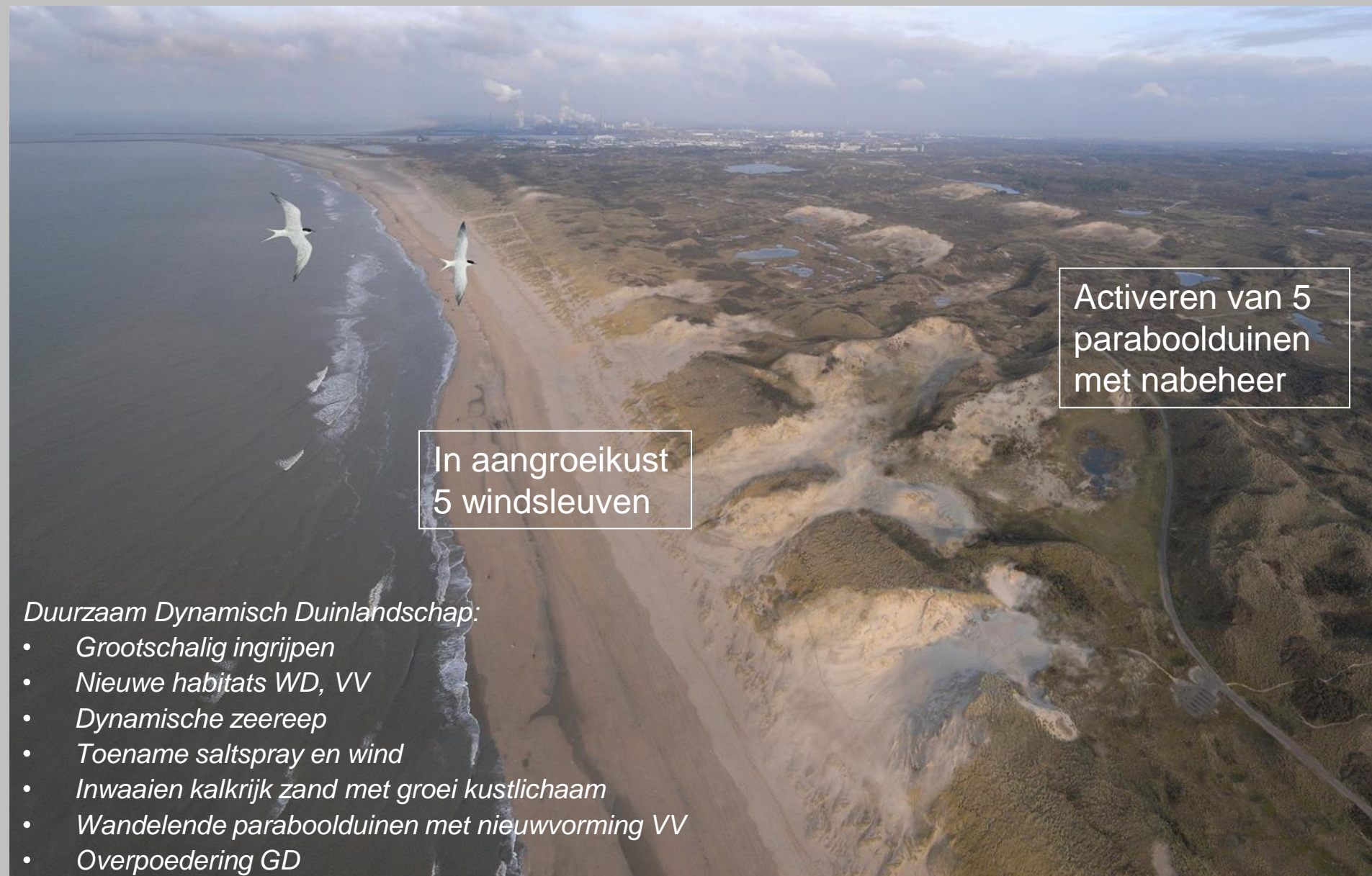
Belang dynamische zeerepen

- Doorgeefluik van dynamiek
- Kalksproei naar binnenduin
- Start van duinvorming
- Noodzaak voor behoud Grijze en Witte duinen

Geboorte van een paraboolduin 1996-2007

Activeren van 5
paraboolduinen
met nabeheer

In aangroeikust
5 windsleuven

Duurzaam Dynamisch Duinlandschap:

- *Grootschalig ingrijpen*
- *Nieuwe habitats WD, VV*
- *Dynamische zeereep*
- *Toename saltspray en wind*
- *Inwaaien kalkrijk zand met groei kustlichaam*
- *Wandelende paraboolduinen met nieuwvorming VV*
- *Overpoedering GD*

2005: start planvorming
2007: presentatie schets

.....

.....

2012: start uitvoering
2013: eind maart uitvoering klaar

dag rijden vrachtwagens af en aan achter de zeereep tussen Parnassia en IJmuiden Volop stuiven die duinen!

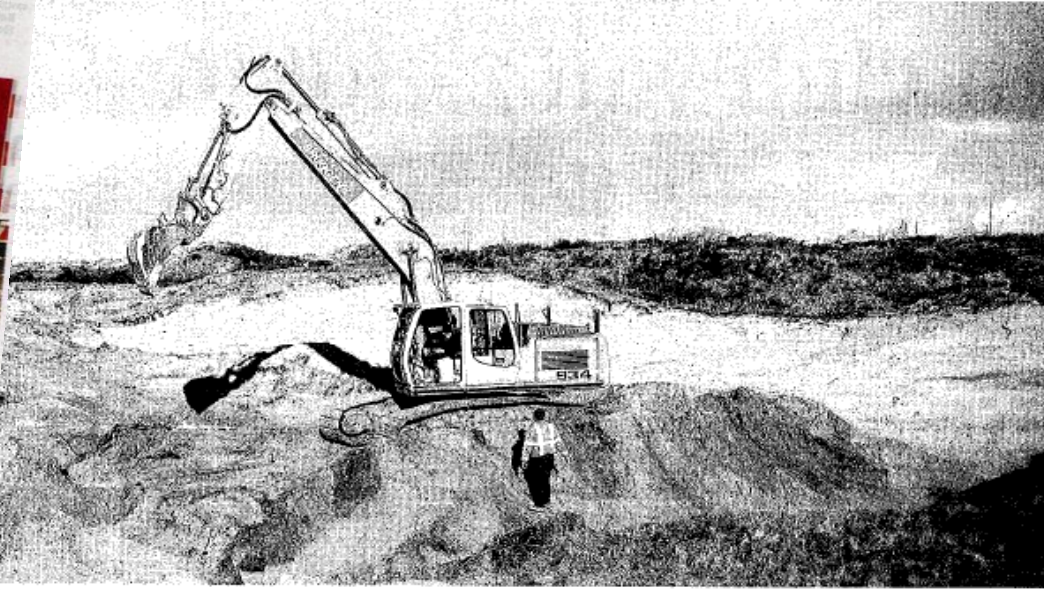
Boswachter Coen van Oosterom bij het ijzer dat uit de duinen is gehaald.

FOTO'S ARTHUR DE HOFFENBERGER

en daar zijn al werkpaden gemaakt voor de vrachtwagens die het zand moeten transporteren. Het eerste zand dat wordt opgegraven wordt gestort in het Cremermeer. In Duin en Kruidberg. Marieke Kuipers: „Nu is dat meer zeven meter diep en ecologisch niet zo interessant. Als het ondieper wordt met geleidelijke oever, is dat goed voor de natte natuur.“

Marieke Kuipers en boswachter Coen van Oosterom zien de veranderingen in het duin met spanning tegemoet. Op vijf plekken zijn wind- en zomme-

...De duinen gaan worden, er komt een tas van zand over het...
...Fase is tot 1 maart, drie paraboolduinen Cremermeer kaal maakt. Fase twee start dit najaar wanneer de sleuven worden gegraven. Alleen de meest zuidelijke sleuf wordt als een soort strandgang toegankelijk voor het publiek; de andere blijven afgesloten. Wel is het mogelijk dat strandwandelars in het voorjaar van 2013 Schotse Hooglanders zien staan in deze nieuwe sleuven tussen de duinen, omdat deze grappige koeien daar straks meer ruimte krijgen. Het gaat de komende weken in de duinen krioelen van de werklui, is de verwachting. Hier

Het duinlandschap tussen Parnassia en IJmuiden aan zee krijgt een heel nieuw uiterlijk. Het blanke zand moet... kunnen waalen.

Facelift duinlandschap van start gegaan

Duinen van grasjas ontdaan

DOOR GWENDELVY LUIJK
VELSEN - Je zou verwachten dat een facelift voor het duinlandschap de nodige herrie genereert, kijkers trekt en tientallen werkers behoeft. Niets is minder waar.

Het is stil in de duinen. Pas vlakbij het Cremermeer hoor je het geluid van de graafmachines en 'dumpers', vrachtwagens die snel enorme hoeveelheden zand kunnen vervoeren. Het zand komt van de bovenlaag van een paraboolduin, pal achter de zeereep, de eerste duinenrij. Tot 1 maart worden drie van die duinen van hun grasjasje ontdaan.

Windsleuven in de zeereep moeten er daarna voor zorgen dat het lekker gaat waalen in het duin, zodat het duin gaat stuiven.

Dat is goed voor de duinen, omdat planten en dieren die van nature in de duinen thuishoren, geen kans meer krijgen nu de duinen door (aangeplante) vegetatie of door hoge grassen en struiken worden overwoekerd.

Het afgraven gaat razendsnel. Sinds donderdagmiddag zijn er al honderden meters duinlandschap afgegraven. En zie, nu al lijkt het plan te werken. In de blootgelegde onderlaag zit een flinke larve, prima voeding voor zeldzame vogels als de Tapuit.

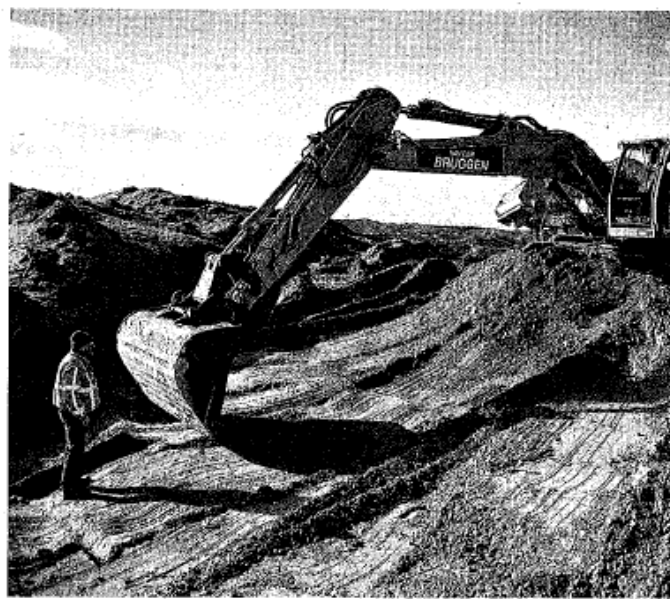
Het afgraven moet met grote zorgvuldigheid gebeuren. Grafte je te diep, dan haal je teveel duin

weg. Niet diep genoeg en de verzuurde humuslaag blijft liggen. Daarom geeft aannemer Albert van der Bruggen zijn vijf jongens pal voor de graafmachine aanwijzingen: tot hier en niet verder. Want vanuit de cabine zie je niet waar de zwarte humus overgaat in mooi blank zand.

Dumpers rijden af en aan - zo'n vijftig keer per dag - om het afgegraven zand in het Cremermeer te storten. Dat heeft daar nog baat bij ook, want door de oeverst glooiender te maken wordt het meer ecologisch gezonder. De komende tijd valt er nog een hoop zand te verstouwen: de drie duintoppen hebben een oppervlakte van twaalf vorkbalvelden. De windsleuven worden in november gegraven.

De loopgraven zullen over enkele jaren door het stulfzand gedicht zijn.

Tot hier en niet verder: het afgraven is een precisiewerkje.

FOTO'S GWENDELVY LUIJK

Peperedel

2012

2013

2014

2015

Hergroei Dauwbraam uit oude wortelresten

Nabeheer door schoffelen

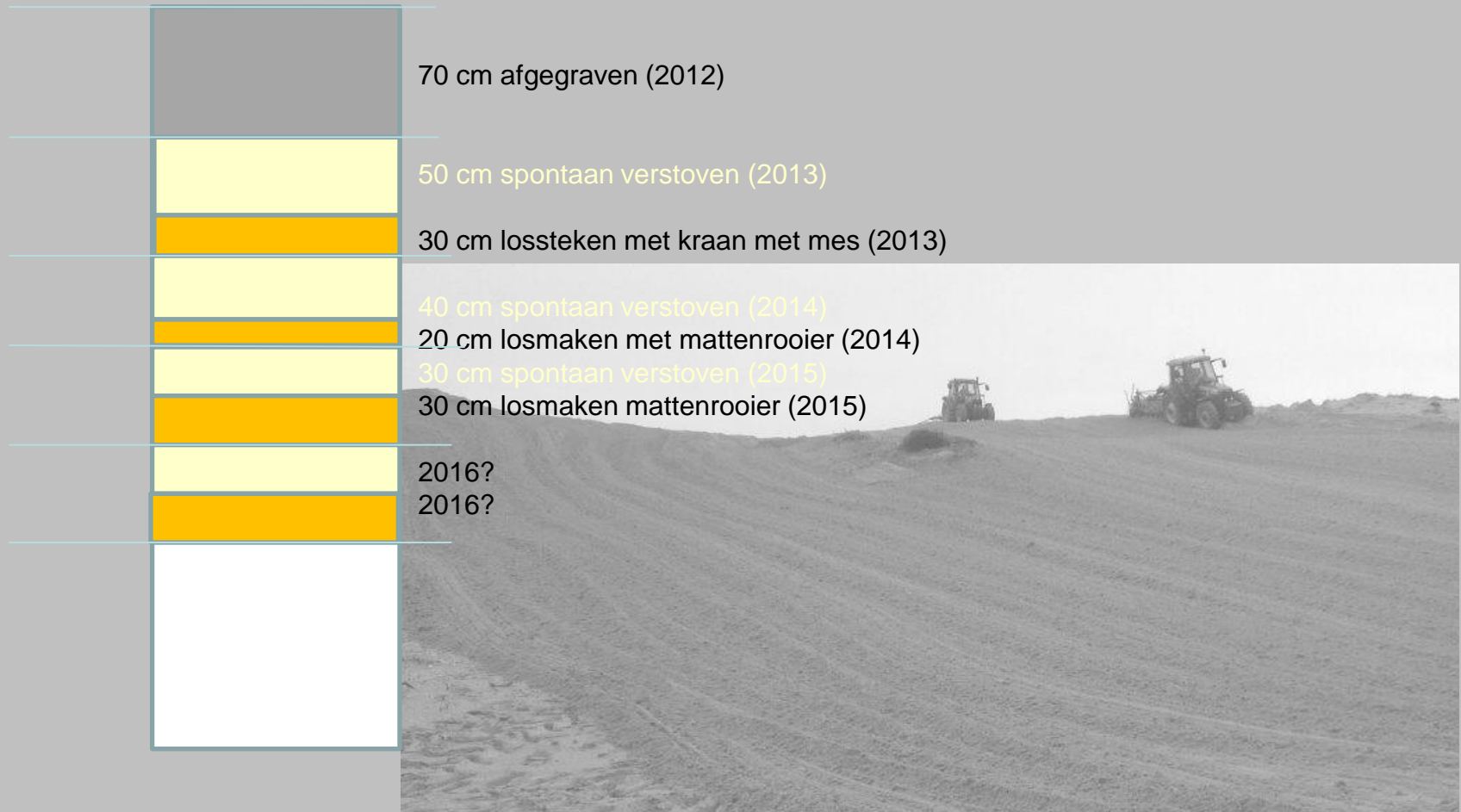

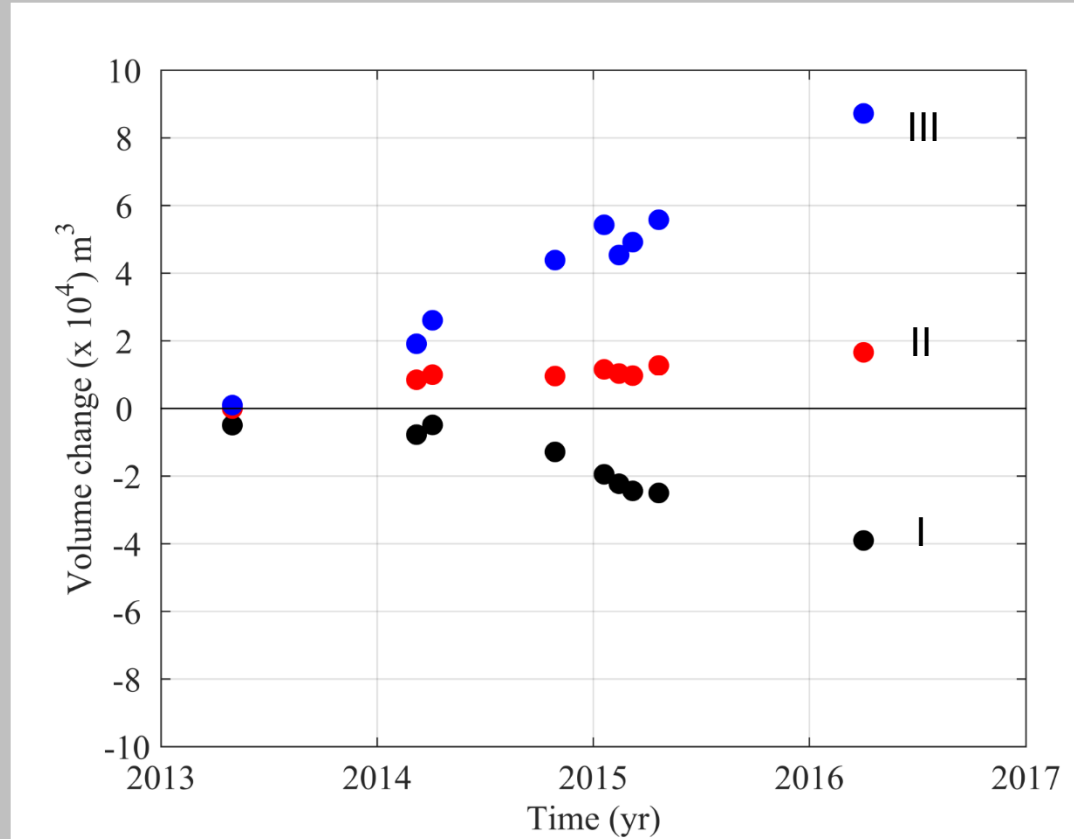
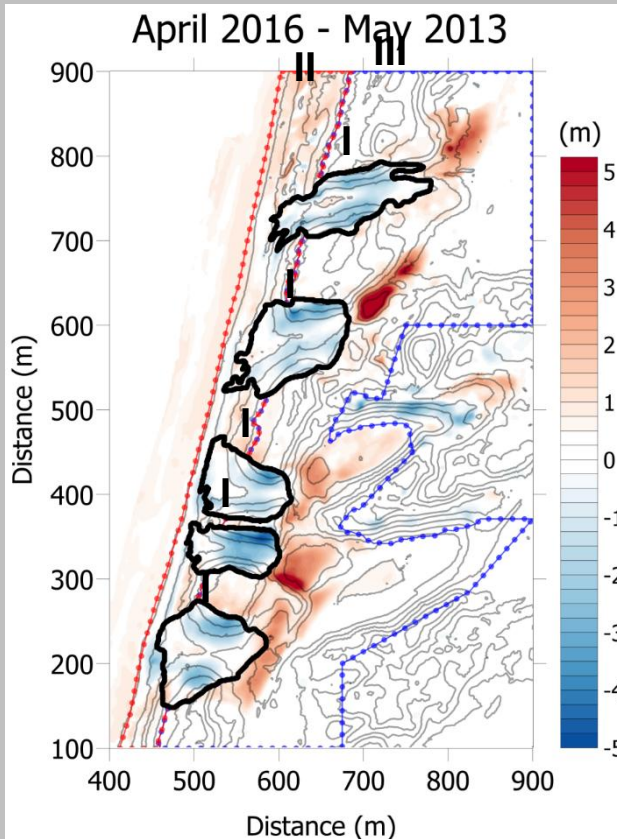

Maaiveldverlaging parabolen door afgraven en nabehoor

Zandvolume berekeningen: het kustlichaam groeit

Morphological units:

- I. Notches
- II. Seaward slope foredune
- III. Landward dune area

Volume change in Unit III is $\pm 27\text{m}^3$ / year!

Dynamisch duinbeheer geeft het duin en de kust toekomst!

Provincie
Noord-Holland

Nationaal Park
Zuid-Kennemerland